

TRANSFER ZKUŠENOSTÍ Z PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE A OBNOVY MĚST DO MOLDAVSKA

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D. a Mgr. Michael Pondělíček, Ph.D.

Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze
Kolejní 2a, Praha 6

e-mail: vladimira.silhankova@cvut.cz, michael.pondelicek@cvut.cz

Od dubna do prosince roku 2023 realizovali pracovníci Masarykova institutu vyšších studií ČVUT v Praze v rámci České zahraniční pomoci financované Ministerstvem zahraničí ČR a Českou rozvojovou agenturou projekt mezinárodní univerzitní spolupráce "Transfer zkušeností z plánování rozvoje a obnovy měst do Moldavska".

Cílem projektu bylo realizovat efektivní kurz plánování obnovy měst na Státní univerzitě Alecu Russo v moldavském městě Bălți. Smyslem kurzu bylo naučit účastníky (pedagogy, studenty, doktorandy, členy NNO, místní správu a zastupitele, případně další místní činitele) pracovat se základními zásadami plánování obnovy a rozvoje sídel (zejména v postsocialistické realitě), s ohledem na jejich značné fyzické poškození a morální zastarání v důsledku vnitřních problémů,

se kterými se Moldavsko dlouhodobě potýká jako je narušení územní celistvosti země či přítomnost velké, a ne příliš přizpůsobivé proruské menšiny. V zemi tak postupně dochází k narušení nejen stavebního fondu, ale i základní dopravní a technické infrastruktury, kvůli jejímu zanedbání a morálnímu zastarání. Kurz se proto zaměřil na propojení poznatků a procesů z oblasti strategického plánování a řízení ve veřejném sektoru s procesy územního a prostorového plánování a dostupnými ekonomickými nástroji. Smyslem projektu, bylo, aby jeho účastníci získali poznatky o soudobých trendech v plánování měst a regionů, aby se při plánování obnovy měst mohli vyhnout zastaralým řešením a pro rozvoj měst využívali nástroje optimalizované na současné možnosti a požadavky mj. z hlediska ochrany kritické infrastruktury, udržitelného rozvoje, využití moderních technologií (např. konceptu SMART city) a omezení dopadů změny klimatu. V rámci navrhování cest k obnově devastovaných ploch (brownfields) bylo využito poznatků z demokratizace a participace ve veřejném prostoru prostřednictvím participace veřejnosti na plánování a obnově měst a regionů.

Projekt byl rozdělen do několika etap, z nichž stěžejní byl výjezd skupiny českých expertů z Masarykova ústavu vyšších studií ČVUT v Praze za účelem realizovat týdenní výukový kurz na Státní univerzitě Alecu Russo v moldavského Bălți v termínu 24.-29. září. V rámci kurzu byly prezentovány postupy a zkušenosti z plánování rozvoje a obnovy postsocialistických měst a strukturálně postižených oblastí, ale také otázky participace veřejnosti v plánovacích procesech, jejich transparentnosti a další evropské zkušenosti. Smyslem realizace kurzu, kterého se zúčastnilo přes sedmdesát účastníků z řad studentů, akademických pracovníků a zástupců dalších zainteresovaných institucí – zejména z městského úřadu v Bălți, byla i společná práce a objasňování procesů trendů a procesů aktuálně probíhajících v rámci EU. Zde se bohužel ukázalo, že o fungování EU a jejích plánovacích a rozhodovacích nástrojích mají místní činitelé často jen kusé nebo dokonce nepravdivé a/nebo zkreslující informace, které patrně pocházející z HOAXových zpráv ruské provenience (jako příklad lze uvést desinterpretaci konceptu patnáctiminutového města jako nástroje, který zabraňuje lidem ve městě přesouvat se mezi jednotlivými jeho čtvrtěmi nebo informace o tom, že EU bude trvat na vykáčení části moldavských vinic). Tyto zprávy jsou záměrně místním podsouvány, aby demoralizovaly a působily negativně na obyvatele měst i venkova.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, PONDĚLÍČEK, Michael. Transfer zkušeností z plánování rozvoje a obnovy měst do Moldavska [online]. Regionální rozvoj mezi teorií a praxí 2023, 4 pp. 38-40. ISSN 1805-3246. [cit. 2023-12-31]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.eu/vydani/202304>

V rámci kurzu proběhly jak přímé přednášky na místě tlumočené do rumunštiny, tak i interaktivní aktivity formou nácvikových her a simulací (např. v oblasti participace či formulování strategických vizí a cílů), či skupinová příprava lokálních projektů řešících místní problémy. V této části kurzu byly pod dohledem českých expertů vytvořeny čtyři různé projekty zaměřené na aspekty rozvoje města Bălți (revitalizace průmyslového areálu, vytvoření rekreačního přírodě blízkého parku kolem městského jezera, rekonstrukce sportovního klubu a v neposlední řadě první návrh separace a recyklace komunálního odpadu ve městě).

Obrázek 1: *Prezentace studentského projektu revitalizace průmyslového areálu v Bălți*

Druhou významnou etapou realizace projektu byla cesta skupiny nejlepších absolventů kurzu do Prahy. Čtyři studenti a dvě akademické pracovnice ze Státní Univerzity Alecu Russo v Bălți se zúčastnili týdenní terénní exkurze za příklady dobré praxe v Praze. V rámci exkurze byl pro skupinu připraven bohatý program, v jeho rámci navštívili řadu lokalit postavených při revitalizaci brownfields v Praze, jako je např. Rohanský ostrov (Rohan City), Smíchovské nádraží (Terminál Smíchov), ale i lokality v okolí Holešovické Palmovky (Doky), Areny Praha (Harfa) a další. Skupina také navštívila Institut plánování a rozvoje hl. města Prahy (Sekci plánování města a CAMP), či nevládní neziskovou organizaci Ekocentrum Koniklec (projekt Počítáme s vodou). Samozřejmě se pozornost zaměřila i na prohlídku zařízení nezbytných pro udržitelné fungování města jako je např. Ústřední čistírna odpadní vod a její Nová vodní linka v Praze – Troji. Dalším bodem návštěvy bylo ústředí recyklační firmy EKOKOM, která se věnuje organizaci sběru recyklovatelného odpadu v ČR. Ze zpětnovazebních dotazníků účastníků vyplynulo, že všichni účastníci exkurze byli s jejím obsahem i průběhem velice spokojeni, litovali jen špatného počasí, které po dobu jejich pobytu v Praze panovalo (sníh, mráz a déšť) a znemožnilo tak navštívit vybrané lokality revitalizace přírodě blízkým způsobem.

Obrázek 2: Účastníci exkurze za příklady dobré praxe na Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy s dr. Jaromírem Haincem

Projekt byl zakončen vydáním výukového materiálu v rumunštině s názvem „Plánování rozvoje a obnova měst v podmínkách transformující se ekonomiky“, který byl v tištěné podobě v počtu 260 ks distribuován zejména pedagogům a studentům na Státní univerzitě Alecu Russo v Balti a dalším účastníkům kurzu z řad místních stakeholderů v Balti, ale i dalším zájemcům v regionech okolo. Elektronická verze je dostupná pro další zájemce na webové stránce rozvojového projektu <https://www.muvs.cvut.cz/moldavsko/>

Za MÚVS projekt realizovali dr. Michael Pondělíček, doc. Vladimíra Šilhánková a dr. Lucia Dobrucká. Autorem loga projektu je Radko Palic.

Poděkování

Projekt byl realizován díky podpoře Ministerstva zahraničních věcí ČR a České rozvojové agentuře.

Ministry of Foreign Affairs
of the Czech Republic

Velký dík patří i překladatelce a tlumočnici do rumunštiny paní Stelutě-Melanií Vašákové.